

ביצה פרק ראשון ביצה

טו.

עין משפט נר מצוה

קבר א מיי פיי מהל' נלכס הלכס יג סגנ לאון רכפ טוש"ע י"ד סיי טא סעף א: ב [מיי] שם הלכס טו טוש"ע שס סעף יג: קבא ג מיי שם הלכס טו טוש"ע שס טוש"ע שס סעף יד: קבו ד מיי פיי"ט מהל' שבת הלכס ג [לא] מלאחי צימנים לאסור לנעלו ועי' מיי"ט ד"ה [סגל]: קבו ה ר מיי פיה מלכות יו"ט הל' 1 סגנ לאון רכפ טוש"ע א"ח סיי תקפו סעף ג: קבא ז ה מיי פיי"ט מלכות שבת הל' טו [פ"ד] מלכות תפילין הלכס יב סגנ לאון סה טוש"ע א"ח סימן רכסו סעף י [בד] אלכס הל' תפילין דף עד: ובראש"ש שס סימן ח פיערופין פיי דף קכב: ובראש"ש שס סימן יג:

קבב ט מיי פיי"ט מהל' שבת הלכס כג ופגנ שס טוש"ע שס סימן טא סעף כג:

רבינו הגנאל

וסגין [עירילין] וצריי דפשיטי ודבורני אין בהן משום כלאים, לפני שאין דרך חימום בכך. אמר אביי סנדל מסומר אסור לנעלו משום מעשה שהיה. ומפורש בשבת בפרק במה אשה, ומותר לטלטלו, מרחנין אין משלחין אותו ביריט, דאי ס"ד אסור לטלטלו שלוחו מיבעי ליה. ולא נעלם שאינו תפור. א"ע דנקיט כסבייה, פירוש תפוש אורח. תניא ר' יהודה אסור לטלטלו שלוחו מבעיא, כסבייה, למנעל לכן כמנא מקומה מפני שצריך ביצה [הגריד] ור' [יוסי] אסור במנעל שחור כמנא מקומה שחור מציחין אותו. בארתי דר' יוסי (ב) בדברא ומקום הישיר ואין צריך אלא צחצוח בלבד. ובארתי דר' יהודה בדברא וצריך ביצה [הגריד] ללבונו. ירושלמי וניי אין מפרקין את המנעל מן (האימוס) והאימוס ביריט, אבל מהו להעמיד חלב, אם אהא אומר [כן] אף הוא חולב ומעמיד מיי"ט לחלו. וניי ר' הלפתא בן שאול תכשיטין אסור לשלוח [וכר',] עד כדון תכשיטין של זבוב ואפילו תכשיטין של כסף, (ג) א"ד חזקה טלין ריקין הוין מרחיבין בדרמיה דרבי דימה, אתא שאיל לר' זעירא, א"ל לא תיסאר ולא תהייל כל שנתאן משלחין אותו ביריט, רב ששת שרא להרדי להבין לשדורי להרדי תפילין ביריט, ואמר כן פירוש המשנה, כל שנאותין בו בחול, משלחין אותו ביריט. אמר אביי היה בא בדרך ותפילין בראשו ושקעה וחמה מניח ידו עליהן עד שמגיע לביתו.

אלא בקשין. משמע הכא דדצבר קשה אין צו משום כלאים וכן משמע ציומא (דף סט. ו) דקאמר שהכנים היו מקפלים בגדיהם תחת ראשיהם ופרץ לה קח מתהונו מכללאים וכו' וכללא דקוניה איתא התם כדאיתא דקשין הן ומימה דלארמ כערינן (דף ג.) הכל חייבין צלילית כהנים לויס ושראליס חייבין פשיטא משום דכהנים הן יהיו פטורים ומשיי מהו דמימא הואיל וכתיב לא תלבוש ששטנו גדילים מעשה לך אימא כל שישנו בלא תלבוש ששטנו ישנו בכלל גדילים מעשה לך והני כהני הואיל ואשתרו כלאים לגבייהו אימא לא לחייבו צלילית קמ"ל דכהנים חייבין והשפא תימה מאי קאמר הואיל ואשתרו כלאים לגבייהו דשאני בגדיהם שהיו קשין לכ"ז דוקא להניע תחמיהם דהואיל דצרכים ליכא אלא איסור דרצנן להניע דקשין לא גזר. ומיימיה כי ההיא וכו' נמטא גמלא דנרש שריא גמלא שמתקשה מותר להניע תחמיה כן פרש"י אצל ריסיס אסוריס כדלמר התם דלצדין אסורין מפני שהן שוע ול"ז דשריא משמע אפי' לנצוש ויש לומר דל"ז דשריא אפילו לנצוש ואם תאמר מאי מיימיה מהא גמלא דנרש וכו' והא פירש דקשין מותרין דוקא להניע תחמיה אצל לנצוש אסורין וי"ל דגבי (א) [בגדי כהונה] מיירי שהא שוע טווי ונח ואז יש צו איסור כלאים מדלוריימא וכוין שפי אסורין מן המורה א"כ אפילו קשין אסורין לנצושה וזהו העלמה אצל גמלא אינו אלא דרצנן כדלמרין צנדה (דף סא: ו) דמדלוריימא צעין שיהא שוע טווי ונח והא דקאמר הלכנס אסוריס מיירי דוקא דרצנן וכוין דרסיס ליכא אסורא אלא דרצנן אפי' לנצושה דקשין לא גזר. והני פורפויגטי"ש שקורין באשכנז דמוזיל"ש שאנו לוצסיס דפעמים שיש בהן זמר יש לומר הואיל ואם עושין קרע קטן מויליין אותו לך הקריעה דלד מסך סריך לחצירו שרי אצל אם היו משימין בהן תמיכות קטנות של צגד זמר וזלי (ב) שיהא אסור: **הבי קאמר ב"ש שנאותין בחור וכו'.** ואמאי לאמאי תפלין דמשלחין אותן דהא אפילו אסם מניח אותן ליכא אסורא אצל לא תני לאמאי סנדל המסומר דודאי יהא אסור לשלחו דאי שריית לשלחו אמי לנעלו דאיכא איסורא דצנדה זה (א) אצל תפלין (ב) (נהי דשבת ויוס טוב לאו זמן תפילין הו' מכל מקום ליכא אסורא (ג) להניקן: **היה בא בדרך ותפילין בראשו ושקעה עליו חמה וכו' או יושב בבית המדרש וכו' פרש"י דמרייהו מיירי דעבר צנדה דשבת לאו זמן תפילין וכו' ויש שקעה עליו חמה המירו לו להביא לעיר הואיל ומציאם כלאחר יד ולפי"ן קשה דל"כ אמאי נקט גבי צה דצנך ושקעה ולגבי ויש צנדה דמדרש וקדש היום כיון דטעמא דמרייהו שוין אמאי שני צלישייה לכ"ז וצ"ה דצנך ושקעה מיירי צחול והואיל ושקעה חמה יש לו לסלקן וקמ"ל ליליה לאו זמן תפילין הוא ואם תאמר אי מיירי צחול אמאי אינו מציא בהו קמ"ל:**

צקשין. בגדים קשין שאין מחממים מותר לישב עליהן: **נמטא.** לנצוש שקורין פלטר"א בלע"ז: **גמלא.** קשה כמו גמול מסאני (פסחים דף ק"א). דבר שהוא כוון נעשה קשה: **דנרש.** מקום: **שריא.** לשייבה שאינו מחמם: **עירילין.** ראיתי בתש"ו הגאונים שרגילין לנצוש תחת מנעליהן וטולים עליהם עור של מים מבוזבזין תחת קרקעיתן וכלל העקב של רגל יש עשין אותן של זמר וקורין אותן (א) נמטי: אין צנדה משום כלאים. דקשין הן: **לרבי דפשיטי אין כן משום כלאים.** בגד כלאים שצורין צו מעות מותר לתמן צחיקו שהמעות מקשין אותו ואינו מחמם: **דצורני.** שצורו צנדה זרעים: יש צנדה משום כלאים ואסור לתמן צחיקו: **אסור לנעלו.** ציו"ט: **ומותר לנעלו.** דכלי הוא: **מעשה שהיה.** צנמסת צנדה פרק צנדה אשה יולאה (דף ס:). **בסיני.** ימדות קטנות של עץ. וי"א מפרש שמי תפירות באמצעו ושמים צראשו ושמים צקצו: **צנדה הגיה.** גיר מין קרקע המשחיר. צנדה כל דבר הללוש ונעשה עב קרוי צנדה מטו"ש בלע"ז: **לנחלו.** להחליקו כדמפרש לקמיה שבמקומו היו הופכים מקום צנדה צחיקו ומקום שער מצפנים ודרך מקום צנדה להיות צו מרטיס וקליפות קליפות: **באסוריה דר' יהודה צנדה אסור.** לפנים הלכך א"כ לנחמו: **האשן פנו.** וי' ותפילין אין נאותין כן ציו"ט כדלמר דערוצין (דף טו.) ילאו צנדות וימים טובים שהן עממן אות: **כל שנאותים צו צחול.** שהוא מתוקן כל צרכו: **משלחין אותו ציוס טוב.** דהאי ציוס טוב דקמיה מתני' לאו אלאמין דלקמיה קאי אלא אמשלחין דמתריה ולאמיי תפילין אסור דאי נמי מנח להו ציו"ט ליכא איסורא. ומימה סנדל המסומר לא דלא לימא מדשור רצנן לשלחו צ"מ מותר לנעלו: **היה צה דצנך.** ע"ש: **מניח ידו עליהם.** שלא יראוס ותכנים המירו לו להכניסם לעיר לך מלבוש דהיא העברה כלאחר יד ומשום ציון: **צנדה.** צנדה היה ואינו משתמר: **צנדה הסמוך לחומה.** משנכנס לעיר צנדה הרחוקה ולא יולכס עד צימו: **הא דמנטרא.** צנדות ציח המסך לבהמ"ד אם נשמרים הו צו ימנע שם: **מאי איירא צנדה.** שכבר היה מלבוש צהן מצעוד יוס דקא נקיט אביי: **אפי' מחסן בארעא נמי.** אפילו לאחר שקדש היום מלאן מנמנים צקעה שקדשו עליו ותכנים להניחן צראשו ולהניען: **המואל גרם ולא גרסינן המויל:** **המואל תפילין.** צנדה צנדה: **מניסין.** לעיר: **זוג זוג.** נותן צראשו אחד ואחד צורו וכולך לוצוש זוג אחר ומכניסין: **זוג זוג:** ולא מנטרא מחמם גנבי. מנטרא מחמם גנבי מניחם ששן מנחשן יולכס עד צימו אצל אם מלאן שם צמקום שהן נשמרין מן הכלבים לא יזום ממקומן:

הדרן עלך ביצה

הדרן עלך ביצה

(א) צנדה ערך גר י"ב איתא בארתי דר"י כי צנדה תחת ולפי שער תחת הוין חלק נצושו ואזי כ"ח צנדה לנעלו ולא הוין חלק וצ"ח איתא אמרין צנדה ר' יעמיה אסור ואמין משמיה דר' יעמיה מותר א"כ חוקי' אלא וכו' עיין דקדוקין וכו'.